

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Київського національного
університету технологій та дизайну
протокол від «31» серпня 2021 р. № 1

Голова Вченої ради.



Іван ГРИЩЕНКО

**КОДЕКС
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ**

ПОГОДЖЕНО

Конференцією трудового
колективу

протокол від «31» серпня 2021 р. № 1

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 «Кодекс академічної доброчесності Київського національного університету технологій та дизайну» (далі – Кодекс академічної доброчесності КНУТД) є складовою частиною внутрішньої нормативної бази системи забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої, наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності КНУТД.

1.2 Кодекс академічної доброчесності КНУТД базується на нормах загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного кодексу України, Постанови Кабінету Міністрів України «Порядок скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації», «Етичного кодексу вченого України», Статуту КНУТД, Правил внутрішнього розпорядку КНУТД, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних документів КНУТД.

1.3 Кодекс академічної доброчесності КНУТД регулює застосування загальних засад і правил наукової етики, встановлює моральні принципи і загальні етичні норми у відносинах між представниками університетської спільноти (учасниками освітнього процесу та стейкхолдерами).

1.4 Дія Кодексу академічної доброчесності КНУТД поширюється на всіх учасників освітнього процесу в Університеті. За порушення академічної доброчесності особа може бути притягнута до академічної відповідальності в установленому порядку.

2 МЕТА І ЗАВДАННЯ

2.1 Метою Кодексу академічної доброчесності КНУТД є:

- формування високої академічної культури, носіями якої є наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти;
- утвердження етичних цінностей в освітньому процесі і науковій діяльності КНУТД;
- підвищення іміджу Університету;
- запобігання порушенням академічної доброчесності.

2.2 Завдання Кодексу академічної доброчесності КНУТД:

- дотримання високих професійних та етичних стандартів у всіх сферах діяльності Університету: освітній, науковій, науково-технічній, мистецькій та інноваційній;
- адаптація системи традиційних етичних принципів і настанов національної освітньої системи до європейських цінностей та до реалій сучасності для створення позитивного морального клімату в колективі, для забезпечення якості вищої освіти у КНУТД;

– забезпечення встановлення і дотримання норм етичної поведінки як усередині колективу, між учасниками освітнього процесу в КНУТД, так із зовнішньою аудиторією – стейкхолдерами;

– дотримання в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності Університету академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками та забезпечення її дотримання здобувачами вищої освіти;

– розроблення в Університеті нових підходів до навчання та викладання на засадах взаємодовіри, взаємоповаги, порядності, чесності, відповідальності;

– забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету КНУТД.

3 ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Викладацька діяльність – діяльність, яка спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Наукова етика – це сукупність встановлених та визнаних академічною спільнотою норм поведінки, правил, моралі наукових, науково-педагогічних працівників, зайнятих у сфері науково-технічної та науково-педагогічної діяльності.

Науково-педагогічна діяльність – педагогічна діяльність у закладах вищої освіти, пов'язана з науковою та (або) науково-технічною діяльністю.

Науково-педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у закладах вищої освіти провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність.

Наукові працівники – це особи, які за основним місцем роботи та відповідно до трудового договору (контракту) професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-організаційну діяльність та мають відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання.

Науково-організаційна діяльність – діяльність, що спрямована на методичне, організаційне забезпечення та координацію наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у закладах вищої освіти провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність.

Учасниками освітнього процесу у закладах вищої освіти є: 1) наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники; 2) здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються у закладах вищої освіти; 3) фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах; 4) інші працівники закладів вищої освіти.

Кодекс наукової етики, трактуючи наукову діяльність як активність, спрямовану на створення та прогрес знань за допомогою наукових методів, вербалізує загально визнані принципи поведінки науковця, сукупність морально-етичних цінностей, притаманних для наукової діяльності, та своєрідний каталог наукових вчинків, які позитивно оцінюються з моральної точки зору.

Кодекс наукової етики ґрунтується на правах і обов'язках наукових працівників, визнаних міжнародною спільнотою та головних принципах: прагненні до знань і пошуку істини; свободі творчості; колегіальності; підзвітності; справедливості і чесності.

Якість освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

4 ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В КНУТД

4.1 Однією з процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності в Університеті та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) є дотримання академічної доброчесності учасників освітнього процесу, а також створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

4.2 Для забезпечення академічної доброчесності, дієвої організації освітнього процесу в КНУТД, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти слід дотримуватись таких принципів:

- законності та верховенства права;
- соціальної справедливості;
- пріоритету прав і свобод людини і громадянина;
- академічної свободи;
- професіоналізму та компетентності;
- науковості;
- самовдосконалення і саморозвитку;
- гуманізму, демократизму;
- патріотизму;
- чесності й порядності;
- справедливості й толерантності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- колегіальності та демократичності;
- інтеграції у міжнародний освітній і науковий простір;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- нетерпимості щодо недотримання правил і норм Кодексу академічної доброчесності КНУТД.

4.3 Дотримання академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками Університету передбачає:

- персональну відповідальність за виконання функціональних обов'язків;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність;
- формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання,
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

4.4 Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти в Університеті передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

4.5 Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4.6 За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники Університету можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

4.7 За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти КНУТД можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо);

повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

відрахування із Університету;

позбавлення академічної стипендії;

позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання;

скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

4.8 Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу КНУТД за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються внутрішнім положенням Університету, затвердженим основним колегіальним органом управління та погодженим з органами самоврядування здобувачів вищої освіти Університету в частині їхньої відповідальності.

4.9 Встановлення факту порушення академічної доброчесності базується на таких основних принципах:

усвідомлення важливості академічної доброчесності та відповідальності за її порушення;

нульова толерантність за порушення академічної доброчесності;

дотримання норм законодавства та внутрішніх нормативних документів;

справедливість та об'єктивність;

правова визначеність, відкритість та прозорість правил і процедур виявлення фактів порушення академічної доброчесності та відповідальності за її порушення.

4.10 Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління Університету.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5 ЕТИЧНІ НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КНУТД

5.1 Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники у своїй діяльності повинні дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

5.1.1 дотримуватись норм Конституції України, норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти, нормативних документів КНУТД;

5.1.2 проваджувати освітню, наукову діяльність на високому науково-теоретичному і методичному рівні, дотримуючись загально визначених етичних норм поведінки;

5.1.3 дотримуватись правил посилання на джерела інформації у разі використання ідей, відомостей, розробок тощо;

5.1.4 спиратися на міжнародні та національні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності та авторського права;

5.1.5 підвищувати професійний рівень, наукову кваліфікацію, застосовуючи у своїй діяльності інноваційні освітні методики та технології;

5.1.6 поважати честь і гідність осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;

5.1.7 надавати здобувачам вищої освіти чітку інформацію щодо критеріїв виконання та оцінювання всіх видів робіт, завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

5.1.8 здійснювати контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, об'єктивно та неупереджено оцінювати їх результати навчання;

5.1.9 дотримуватися норм педагогічної етики та особистим прикладом утверджувати серед учасників освітнього процесу повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

5.1.10 виховувати у здобувачів вищої освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України та виховувати дбайливе ставлення до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;

5.1.11 сприяти творчій активності здобувачів вищої освіти, розвиваючи в них самостійність, ініціативу, відповідальність;

5.1.12 формувати у здобувачів вищої освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

5.1.13 дотримуватись законодавства із запобігання корупції, уникнення конфлікту інтересів;

5.1.14 чинити опір псевдонауці, виступати проти проявів академічної недоброчесності: академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, обману, хабарництва;

5.1.15 не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, або інформацію особистого характеру, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх службових та професійних повноважень;

5.1.16 сумлінно, компетентно, результативно і відповідально виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, рішення та доручення керівництва; не допускати неефективного використання державної і комунальної власності;

5.1.17 сприяти становленню та розвитку партнерських відносин як між учасниками освітнього процесу, так і стейкхолдерами: потенційними здобувачами вищої освіти, потенційними роботодавцями, науковцями, науково-педагогічними, педагогічними працівниками з інших закладів вищої освіти;

5.1.18 сприяти розвитку позитивного іміджу Київського національного університету технологій та дизайну.

5.2 Здобувачі вищої освіти КНУТД повинні дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

5.2.1 дотримуватись загальноприйнятих етичних норм, Конституції України, Статуту КНУТД, Правил внутрішнього розпорядку КНУТД та інших нормативних документів Університету;

5.2.2 добросовісно, старанно виконувати вимоги освітньої програми, індивідуального навчального плану, програм навчальних дисциплін для досягнення відповідного рівня вищої освіти;

5.2.3 приходити вчасно на навчальні заняття, не пропускати їх без поважних причин, ефективно використовуючи час академічної діяльності;

5.2.4 самостійно виконувати всі види робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочими програмами навчальних дисциплін, навчальним планом;

5.2.5 використовувати у навчальній та науково-дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації, грамотно робити посилання на них;

5.2.6 не займатись фабрикацією, фальсифікацією наукових результатів з їх наступним використанням у науковій роботі (статті, курсовій, дипломній, дисертаційній та ін.);

5.2.7 використовувати джерела інформації при проведенні різних видів контролю, які дозволені науково-педагогічними, педагогічними працівниками; неприйнятним є списування з робіт інших осіб, використання електронних ресурсів з мобільного телефону, планшету та ін.;

5.2.8 не пропонувати будь-яким особам вигоди матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

5.2.9 сприяти запобіганню різних видів порушень законів та норм академічної етики;

5.2.10 виявляти шанобливе ставлення, повагу, толерантність до всіх учасників освітнього процесу;

5.2.11 поважати честь і гідність інших осіб, незалежно від їхніх поглядів, віросповідання, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану та інших обставин;

5.2.12 шанувати історію Університету, здобутки його визначних вчених, науково-педагогічних працівників, випускників;

5.2.13 сприяти збереженню та примноженню традицій КНУТД, підвищувати престиж Університету власними досягненнями у навчанні, науці, творчості, спорті.

6 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1 Учасники освітнього процесу Київського національного університету технологій та дизайну повинні знати та дотримуватись Кодексу академічної доброчесності КНУТД.

6.2 Незнання норм Кодексу академічної доброчесності КНУТД не є виправданням неетичної поведінки і не знімає відповідальності з учасників освітнього процесу Університету за порушення його вимог.

6.3 Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники повинні в обов'язковому порядку ознайомитись із Кодексом академічної доброчесності КНУТД, про що засвідчити підписом у відповідному документі.

6.4 Зараховані здобувачі вищої освіти Університету ознайомлюються під підпис з Кодексом академічної доброчесності КНУТД в обов'язковому порядку.

6.5 Університет забезпечує публічний доступ до тексту Кодексу академічної доброчесності КНУТД через власний офіційний сайт.

6.6 Кодекс академічної доброчесності КНУТД затверджує Вчена рада Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

6.7 Зміни та доповнення до Кодексу академічної доброчесності КНУТД розглядає Вчена рада Університету та вводяться в дію наказом ректора КНУТД.